

Wielki dzień Polaków w Ipswich

Dzień 31 stycznia pozostanie długo w pamięci Polaków mieszkających w Ipswich i okolicy. W dniu tym odbyła się uroczystość poświęcenia sztandaru miejscowego Koła SPK.

W uroczystości wzięli udział gen. W. Anders. Władze kościelne reprezentował ks. prałat W. Stanisławski, zaś Władze Głównie oraz Zarząd Oddziału SPK kol. Stanisław Lis. Po powitaniu na dworcu przez delegację Zarządu Koła SPK z prezesem dr Grzędzielskim na czele nastąpiło przyjęcie w Great White Horse Hotel, gdzie przybyłemu gen. Andersowi wręczyła wianuszek biało-czerwonych tulipanów imieniem dzieci polskich 5-letnia Iwonka Sniechowska. W przyjęciu wzięli udział również udział gen. Inskip z małżonką, pp. Stopard (przew. Tow. Anglo-Polskiego) pp. Jankiewiczowie oraz członkowie Zarządu Koła.

Po południu w kościele St. Pancras odbyło się poświęcenie sztandaru. Kościół wypełnili nie tylko licznie przybyli Polacy, ale również przedstawiciele społeczeństwa brytyjskiego. Od ołtarza powitał gości ks. Borek, potem ks. prałat Stanisławski wygłosił piękne kazanie oparte o trzy słowa wyhaftowane na sztandarze: Bóg — Honor — Ojczyzna. Rodzicami chrześnymi sztandaru byli: gen. Anders, pani Stopard, gen. Inskip i pani Jankiewicz.

Następnie w dużej sali Co-op. odbyła się akademie. Na stole

prezydialnym ułożono poświęcony sztandar, zaś po obu stronach estrady stanęły poczty sztandarowe British Legion oraz Old Contemptibles. Prezes Koła SPK kol. Grzędzielski powitał gości polskich i brytyjskich. Przy dźwiękach odegranej przez trębaczów „Pobudki” gen. Anders wręczył sztandar prezesowi Koła, który z kolei przekazał go pocztowi sztandarowemu.

Głos zabrał generał Anders, wityany owacyjnie przez wypełnioną po brzegi salę. Następnie przemówił gen. Inskip, który zapewnił, że jako prezes British Legion dołoży starań, aby dobre stosunki pomiędzy Polakami a Anglikami były kontynuowane. Kol. Lis imieniem władz naczelnych SPK złożył na ręce Zarządu Koła życzenia, aby krocząc drogą wytkniętą przez przysięgę żołnierską i mając stale przed oczyma jasny obraz obowiązków wobec Kraju, mogli w jak najkrótszym czasie zanieść ten sztandar do Polski. Odegranie hymnów narodowych polskiego i brytyjskiego zakończyło uroczystość. W uroczystości wzięli udział delegacje Kół SPK z Kelvedon i Brandon.

Sztandar został ufundowany ze składek społeczeństwa polskiego i brytyjskiego. Wyhaftowany został przez dwie Angielki. Sztandar zdobi obraz Matki Boskiej Częstochowskiej, specjalnie namalowany w tym celu i przywieziony z Polski kilka miesięcy temu.

Zjazd w Fairford

Dnia 25 stycznia b.r. odbył się w osiedlu Fairford, Glos. Zjazd Koleżeńskich Kół SPK. Na zjazd przybyli koledzy z nast. Kół: Babdown Hostel, Bristol, Cheltenham, Dursley, Daglingworth Hostel, Fairford Hostel, Keevil Hostel i Swindon. Udział wzięło łącznie 250 osób.

Ks. dziekan Leonard Czapski odprawił uroczystą Mszę św. w intencji odzyskania niepodległości. Chór miejscowy im. Moniuszki pod dyr. kol. Zdzisława Cymbrykiewicza odśpiewał kilka koled.

Po południu odbyło się zebranie ogólne w sali kina. Chór odśpiewał „Gaude Mater”, poczem kol. Władysław Maciejczyk, prezes miejscowego Koła, otworzył Zjazd, przywitał przybyłych gości miejscowych i pozamiejscowych m.i. księży ze Swindon i Fairford, p. J. J. Gannona, managera Hostelu, kol. Wacława Kuczuka, delegata Oddziału Wielka Brytania, prof. Stanisława Strońskiego, prof. Zygmunta Gilsona, Ludwika Lawińskiego, wszystkich przedstawicieli miejscowych organizacji społecznych z p. Zbigniewem Zeńczakiem, prezesem Rady Osiedla na czele, wszystkich kolegów oraz tych, „którzy w przyszłości będą naszymi kolegami”.

Powołano Prezydium Zjazdu w nast. składzie: kol. Wacław Kuczuk — marszałek i po jednym koleźce z każdego Koła.

Chór im. Moniuszki pod dyr. kol. Zdzisława Cymbrykiewicza odśpiewał kilka pieśni narodowych.

Prof. Zygmunt Gilson wygłosił prelekcję p.t. „Żołnierz w życiu narodu polskiego”.

Kol. Józef Kapica w gorącym przemówieniu p.t. „SPK w terenie” bardzo obrazowo i przeko-

(Dokończenie na str. 2)

Komunikat Zarządu Gł. SPK Jak będą użyte „sumy włoskie”?

Zarząd Główny SPK ogłosił następujący komunikat:

W związku ze zrozumiałym zainteresowaniem szerokiego rzesz społeczeństwa polskiego, a zwłaszcza kombatantów, sprawami wysokości, przeznaczenia i dysponowania t.zw. „sumami włoskimi”, które wyrokiem sądu odzyskało Stowarzyszenie Polskich Kombatantów po wielu latach wysiłków i przygotowań strony prawnej procesu. Zarząd Główny SPK stwierdza, iż:

1. Około jednej trzeciej kwoty £ 231.179 sh 8 przysądzone SPK w wyniku udowodnienia w toku procesu prawomocności uchwały Walnego Zebrania Delegatów Stowarzyszenia Funduszu Społecznego Żołnierzy 2 Korpusu, który cały majątek Stowarzyszenia przekazał SPK w związku ze swą likwidacją oraz identycznością celów Funduszu i Stowarzyszenia. Druga, większa część „sum włoskich”, stanowiąca pozostałość t.zw. funduszy gospodarczych i kulturalno-oświatowych jednostek 2 Korpusu przekazana została na podstawie rozkazu gen. Kopańskiego z dnia 30. 8. 1946 r., rozkazu, którego moc prawną uznał sąd angielski.

2. Zarówno likwidacyjne Walne Zebranie Stowarzyszenia Funduszu Społecznego Żołnierzy 2 Korpusu, jak i władze wojskowe dysponujące funduszami gospodarczymi i kulturalno-oświatowymi oddziałów 2 Korpusu zobowiązały SPK do pokrycia z tych funduszy pewnych obciążeń wynikających z zobowiązań poprzednio zaciągniętych wobec niektórych instytucji i stowarzyszeń polskich. Tytuły prawne niektórych pretensji do części „sum włoskich” nie zostały dotąd ostatecznie wyjaśnione i są przedmiotem dokładnych ba-

dań względnie postępowania arbitrażowego. Ostateczne ustalenie i zlikwidowanie obciążeń przejętych przez SPK nie będzie załatwione przed upływem kilku miesięcy, po czym dopiero będzie można mówić o wysokości kwoty „sum włoskich”, jaką będą dysponowały, zgodnie ze swym statutem, władze główne Stowarzyszenia t.j. Walny Zjazd, Rada Główna i ich organ wykonawczy — Zarząd Główny SPK.

3. Ostatni Walny Zjazd SPK, który odbył się w sierpniu 1950, w przewidywanu odzyskania „sum włoskich” ustalili ogólne ramy przeznaczenia tych sum w następujący sposób:

a) mają one dać trwałą podstawę do rozszerzenia działalności statutowej Stow. t.j. przede wszystkim działalności społecznej i kulturalno - oświatowej; z tego wynika, iż winny one być w ten sposób użyte, by zasadniczą substancją majątkową nie doznała zmniejszenia;

b) sumy te nie mogą być użyte na cele konsumpcyjne (m.in. wydatki administracyjne), lecz na działalność przedmiotową. To postanowienie wynika nie tylko z woli uszanowania intencji Walnego Zebrania Funduszu Społecznego Żołnierzy 2 Korpusu, wyrażonej przy podejmowaniu uchwały przekazującej SPK majątek Funduszu, ale i z zasad, jakimi kierują się władze główne SPK: zachowania majątku Stowarzyszenia, przed którym stoją poważne zadania świadczeń na cele polskie i rozwijanie działalności poza Krajem oraz bezwzględne przestrzeganie zasady równowa-

żonej gospodarki budżetowej, jaką nie bez wielkich trudów udało się osiągnąć;

c) przewidziane jest, że z kwoty, o którą powiększył się majątek SPK przez dopływ „sum włoskich”, przeznaczony jest mniej więcej połowę na trwałe inwestycje typu fundacyjnego, które by zaspokajały: 1. potrzeby kulturalno-oświatowe (Dom Młodzieży i Nauki, szkoły, pomoce kulturalne itp.), 2. akcję opieki społecznej, zwłaszcza pomocy inwalidom (w związku z tym Zarząd Główny SPK zawarł ostatnio umowę z Zarządem Związku Inwalidów Wojennych Polskich Sił Zbrojnych) oraz 3. świadczenia usługowe (domy, świetlice itp.).

Pozostała część „sum włoskich” ma być użyta na działalność gospodarczą, która będzie miała na celu zwiększenie, dochodów zwyczajnych budżetu SPK. Całość tych zwiększonych dochodów przeznaczona będzie na bieżącą działalność opieki, kulturalno-oświatową i społeczno-organizacyjną Stowarzyszenia. Należy dodać, iż już obecnie ogromna większość wydatków na działalność ogólną SPK pokrywana jest z działalności gospodarczej, prowadzonej w ramach The Polish Ex-Combatants Association Ltd., a więc z dochodów wypracowanych przez władze główne Stowarzyszenia.

4. Nakreślone wyżej ogólne ramy przeznaczenia „sum włoskich” przez ostatni Walny Zjazd dadzą podstawę najbliższemu Walnemu Zjazdowi, który obradować będzie w sierpniu 1953, do powzięcia szczegółowych dyspozycji. Zadanie Zarządu Głównego oraz Rady Główniej, współpracujących w ramach Komitetu IV Walnego Zjazdu, polega na przygotowaniu projektów i wniosków na Zjazd, które by odpowiadały zasadom ustalonym przez poprzedni Walny Zjazd SPK oraz intencjom Walnego Zebrania Likwidacyjnego Stowarzyszenia Funduszu Społecznego Żołnierzy 2 Korpusu. Zasady te i zobowiązania SPK są jasne i nie wymagają indywidualnych interpretacji ani zbyt spekulatywnych sugestii.

Na zakończenie pragniemy podkreślić, iż:

1. Stowarzyszenie prowadzi swą działalność organizacyjną, opieki, kulturalną i oświatową we wszystkich krajach, gdzie przebywają wolni Polacy, byli żołnierze polscy.

2. Poważna część tej działalności obejmuje członków całej społeczności polskiej na emigracji, a nie ogranicza się tylko do członków SPK.

3. Planowanie pracy społecznej i związanej z tym gospodarka funduszami przez władze główne i Oddziały Stowarzyszenia jest jawna, podlega wszelkim formom kontroli organizacyjnej i

Pieniądże społeczne - nie publiczne

Część polskiej prasy emigracyjnej i organizowana przez nią „opinia publiczna” w postaci ogłaszanych „listów do redakcji” uznana za stosowne nazwać odzyskane przez SPK „sumy włoskie” — „pieniędzmi publicznymi”. Uznała również za celowe domagać się publicznej kontroli wydatkowania tych sum, więcej nawet, rozpuściła i rozkołysała wodze fantazji w formie publicznego plebiscytu, w jaki sposób najpraktyczniej byłoby podzielić i użyć owe 231 tysięcy. W rezultacie posypały się nie tylko rady, ale już nawet wypowiedzi i pogroźki. Widowisko zaiste niepoważne.

Po pierwsze bowiem 231 tysięcy odmrożonych funtów 2 Korpusu, to nie są wcale pieniądze publiczne. Jest to majątek społeczny. Zgromadzili go żołnierze 2 Korpusu, a prawomocne uchwały ich organizacji oraz rozkazy władz wojskowych zadecydowały o przelaniu kwot na

rzecz Stowarzyszenia Polskich Kombatantów. Domaganie się „publicznej kontroli” wydatkowania tych sum zamiast uspokoić opinię, podrażnia ją tylko a dysponentom majątku wyraźnie szkodzi.

Prawo do „sum włoskich” ma tylko Stowarzyszenie Polskich Kombatantów oraz te organizacje b. żołnierzy 2 Korpusu, które sobie kiedyś zawarowały pewne części tych sum. Nikt więcej prawa do „sum włoskich” nie ma. Nie są to pieniądze publiczne, lecz pieniądze społeczne.

Przelanie kwoty 231 tysięcy na konto SPK odbyło się w sposób najzupełniej prawny, co stwierdził sąd brytyjski i wszelka dyskusja na temat dodatkowych pretensji do „sum włoskich” jest szkodliwa i podważa wyrok prawa.

SPK jest organizacją społeczną, której działalność i osiągnięcia są powszechnie znane; gospodarka SPK jest administrowana przez władze Stowarzyszenia, pochodzące z demokratycznych wyborów oraz przez brytyjską służbę kontroli finansowej w sposób obowiązujący w tym kraju. Wolanie o dodatkową kontrolę „opinii publicznej” jest po prostu sianiem zamętu. Stwarza się atmosferę, jakoby Zarząd SPK nie był zdolny do odpowiedzialnej gospodarki, a tym samym kwestionuje się sens istnienia jedynej dziś poza Krajem wszechświatowej polskiej organizacji.

Demokracja wcale nie polega na wyrażaniu skrajnie indywidualnych opinii i samowolnym wyrokowaniem. Przeciwnie, jest poszanowaniem prawa, dobrych obyczajów i porządku społecznego. Dyskusja nad użyciem „sum włoskich” i używanie absurdalnych niekiedy argumentów nie jest przejawem demokracji, lecz jej karykatura.

